

2. MODELI ŠTAPA

2.1. MODEL ZAKRIVLJENOG ŠTAPA

- ŠTAP JE TIJELO KOJEKU JE JEDNA DIMENZIJA (DULJINA) ZNATNO VEĆA OD DRUGE DVIJE.

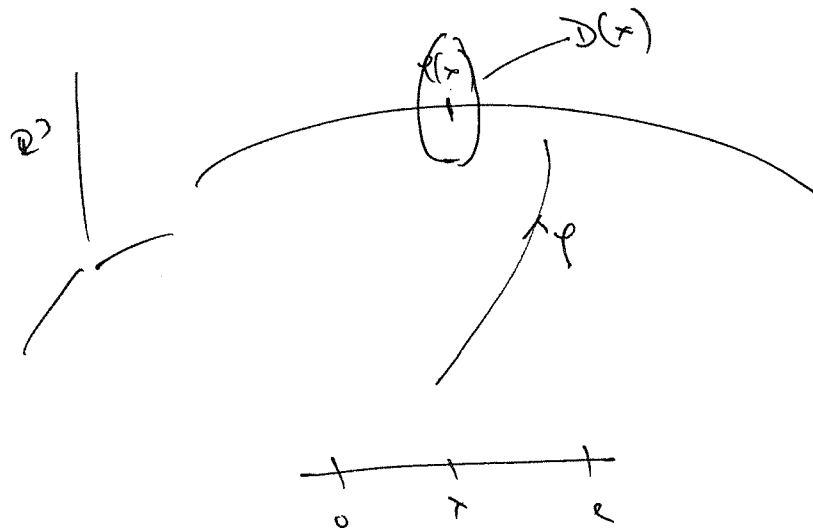
- GEOMETRIJSKI OPISAN SA:

1) PARAMETRIZACIJOM CENTRALNE LINIJE (PRIRODNOU)

$$\varphi: [0, l] \rightarrow \mathbb{R}^3, \quad (\|\varphi'(x)\| = 1, x \in [0, l])$$

GLATKA!

2) FAMILIJOM POPREČNIH PRESJEKA $D(x)$

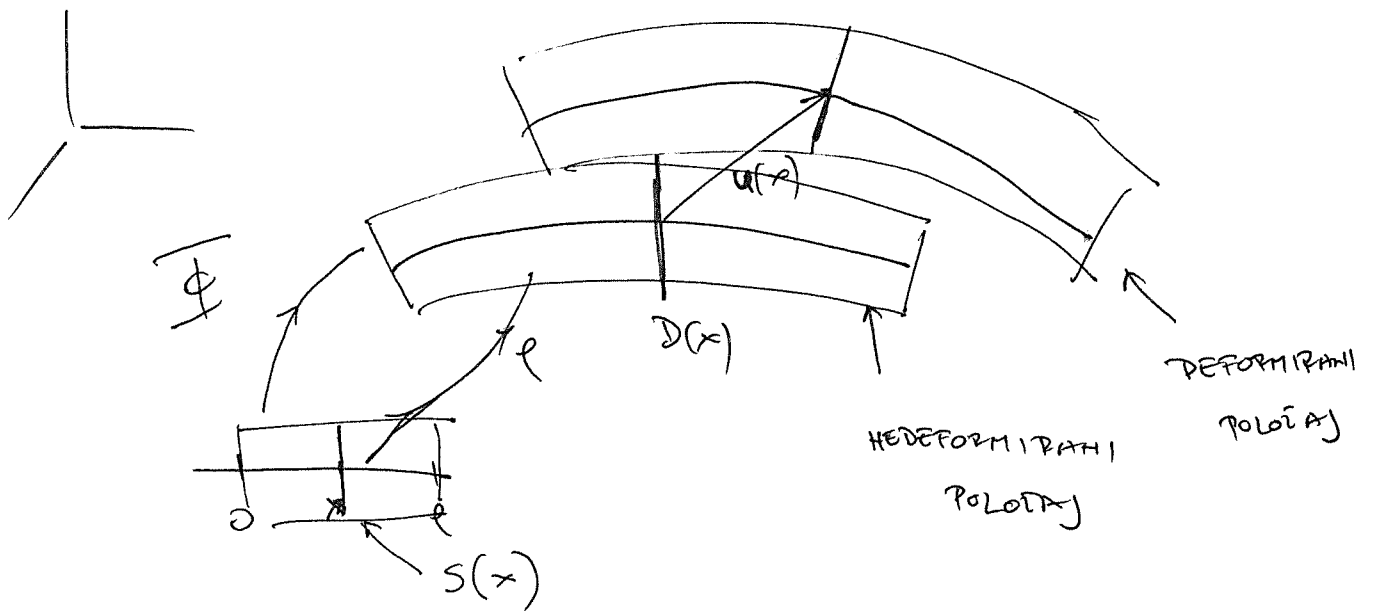

$$t(x) = \varphi'(x) \quad \text{JEDINIČNA TANGENTA}$$

$$\Rightarrow \exists u(x), b(x) \quad \text{NEPRAKIDNI T.D.} \quad [t(x) \ u(x) \ b(x)]$$

ONB

$D(x)$ LEŽI U PRAVIMU RAZAPLETOJ $u(x)$ i $b(x)$
(NORMALNA PRAVINA)

$$\bar{\Phi}(x, y, z) = f(x) + y u(x) + z b(x) \quad - \text{PARAMETRIZACIJA 3D ŠTAPA}$$

$U(x, y, z)$ - POHAK ŠTAPA

$u(x)$ - POHAK CENTRALNE LINIJE

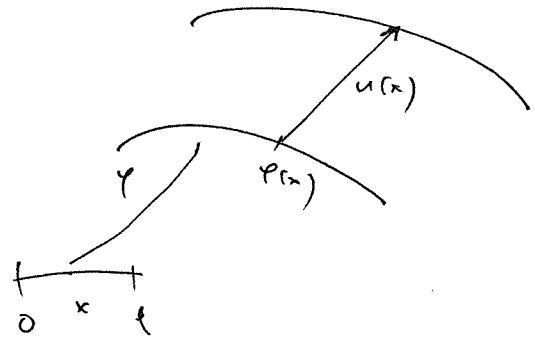
DEFORMIRANI POLOŽAJ PARAMETRIZIRAN SA

$$\bar{\Phi}(x, y, z) + U(x, y, z)$$

CENTRALNA LINIJA, DEFORMIRANA, PARAMETRIZIRANA SA

$$f(x) + u(x)$$

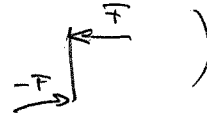
$f(x)$ - KONTAKTNA SILA NA $D(x)$
 SILA KOJOM $(x, l]$ DJELOUJE
 NA $[0, x)$

$f(x)$ - LINIJSKA GUSTOĆA
 VANJSKE SILE

$l(x)$ - KONTAKTNI SPIN (COUPLE) NA $D(x)$

$l(x)$ - GUSTOĆA VANJSKOG SPIHA (LINIJSKA)

DEF: SPIN JE KORENT SILE NA $D(x)$ KOJEM JE REZULTANTNA SILA $= 0$
 (POSEBAN OBLIK MOMENTA, NPR:)

ZAD: SPIN NE OVISI O TOČKI ~~NA~~ OČO KOJE SE PROMATRA

PJ: F_1, \dots, F_k - SILE

R_1, \dots, R_k - TOČKE KVAZISTA SILA U ODNOSU NA O

R - TOČKA U ODNOSU NA KOJU PROMATRAMO MOMENT

$$M_R = \sum_{i=1}^k (R_i - R) \times F_i = \sum_{i=1}^k R_i \times F_i - R \times \underbrace{\sum_{i=1}^k F_i}_0 = M_0$$

PRINCIP RAVNOSTEŽE

AKO JE TIJELO U RAVNOSTEŽI, Onda su UKUPNA SILA
I UKUPNI MOMENT NA SVAKI KOMAD TIJELA = 0.

$$P(x) - P(0) + \int_0^x f(\xi) d\xi = 0$$

$$g(x) + (P(x) + u(x)) \times P(x) - g(0) - (P(0) + u(0)) \times P(0) \\ + \int_0^x (l(\xi) + (P(\xi) + u(\xi))' + f(\xi)) d\xi = 0$$

INTEGRALNI OBLIK.

DERIVATNO (DIFERENCIJALNI OBLIK):

$$P' + f = 0$$

~~$$g' + (P' + u') \times P + l + (P + u) \times f = 0$$~~

~~$$g' + (P' + u') \times P + \underbrace{(P + u) \times P'}_{= -f} + l + (P + u) \times f = 0$$~~

$$(*) \quad \begin{aligned} P' + f &= 0 \\ g' + (P + u)' \times P + l &= 0 \end{aligned}$$

JEDNAŽIBE RAVNOSTEŽE

DIF. OBLIK

PRETPOSTAVKA 0:

DEFORMACIJA JE MALA

$$|u'(x)| \ll 1$$

$$|u''(x)| \ll \frac{1}{l}$$

PRETPOSTAVKA 1:

SVAKI POPREČNI PRESEK OSTAJE PRI TOMAKU NEDEFORMIRAN,

TJ. POMIČE SE KRUTO (TRANSLACIJA I ROTIRANJE)

$$U(x, y, z) = u(x) + w(x) \times (y u'(x) + z b(x))$$

INFINITEZIMALNI KRUTI TOMAK (LINEARNA
APROKSIMACIJA)

PER POLOŽAJ

$$\mathbb{I} + U = \varphi + u + R (y u + z b)$$

$$\Rightarrow U - u = (R - I) (y u + z b)$$

$$R = I + A + \frac{1}{2!} A^2 + \dots$$

$$\Rightarrow R - I \approx A$$

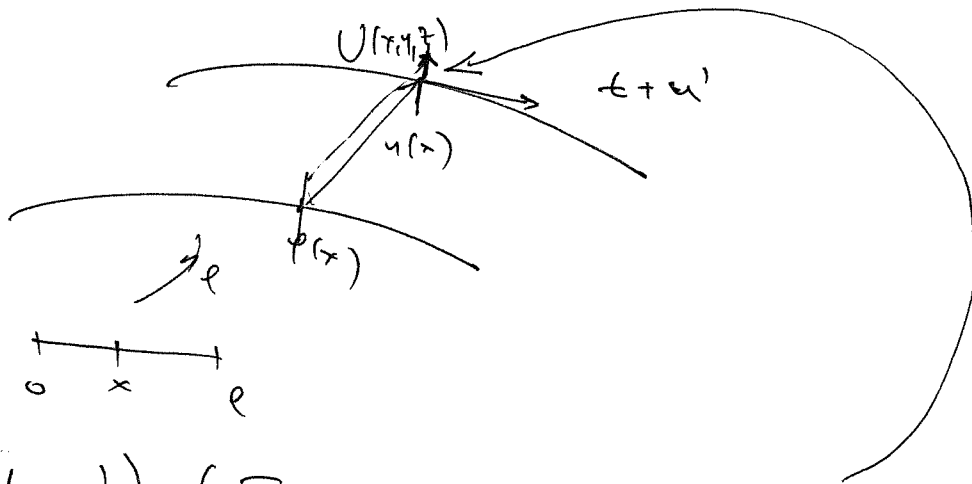
$A(x)$ - ANTISMETRIČNA $\Rightarrow \exists w(x)$ T.D. $A(x)v = w(x) \times v$

$$\Rightarrow U - u = w \times (y u + z b)$$

$u, w: [0, l] \rightarrow \mathbb{R}^3$ HEROZIMATE FUNKCIJE \Rightarrow 1D MODEL!
IMAMO I BOLJI 3D OPIS
DEFORMACIJE!

ПРЕТПОСТАВКА 2:

СВАКИ ПОПРЕЧНИ ПРЕСЈЕК ВОСЛИЈЕ ПОТАКА ОСТАЈЕ ОКОВИТ (ПРИБЛИЖНО)
НА ПОТРАЖНУ ЦЕНТРАЛНУ ЛИНИЈУ.

$$(t+u') \cdot \left(\frac{\partial}{\partial t} (x, y, z) + U(x, y, z) - (\phi(x) + u(x)) \right) = 0$$

$$(t+u') \cdot (\gamma u + z b + \omega x (\gamma u + z b))$$

$$t \cdot \omega x (\gamma u + z b) + \gamma u' \cdot u + z u' \cdot b + \underbrace{u' \cdot \omega x (\gamma u + z b)}_{\approx 0}$$

$$\omega \cdot (\gamma u + z b) \cdot t + \gamma u' \cdot u + z u' \cdot b$$

$$\omega \cdot (-\gamma b + z u) + \gamma u' \cdot u + z u' \cdot b$$

$\neq \gamma, z$

$$\Rightarrow \begin{cases} -\omega \cdot b + u' \cdot u = 0 \\ \omega \cdot u + u' \cdot b = 0 \end{cases} \quad (*)$$

PRETPOSTAVKA 3

NEPRODULJIVOST CENTRALNE LINIJE

$$\boxed{u' \cdot t = 0} \quad (*_2)$$

$$(*_1) \ \& \ (*_2) \Rightarrow \boxed{u' + t \times w = 0} \quad (**)$$

MATERIJALNA RESTRIKCIJA
(IZ ZAKONA POHAŠANJA!)

PRETPOSTAVKA 4

$$\boxed{g = Q + Q^T w'} \quad (***)$$

$$Q \in SO(3) \quad (t, w, b) \in SO(3)$$

$$H = \begin{pmatrix} \mu K & 0 & 0 \\ 0 & EI_3 & EI_{23} \\ 0 & EI_{23} & EI_2 \end{pmatrix}$$

E - YOUNGOV MODUL ELASTIČNOSTI

μ - MODUL SMICANJA

SVOJSTVA MATERIJALA
 $E \dots 2,1 \cdot 10^{11}$ Pa
 $\mu \dots 8 \cdot 10^{10}$ Pa

$$I_{23}(x) = \int_{S(x)} y^2 dy dz, \quad I_3(x) = \int_{S(x)} z^2 dy dz, \quad I_2(x) = \int_{S(x)} yz dy dz$$

$$K(x) = \int (\partial_y r - z)^2 + (\partial_z p + y)^2 dy dz$$

* JE RJEŠENJE ZADACI NA PRESJEKU

NAĆI $v \in H^1(S(x))$ $\int_{S(x)} r=0$ T.D.

$$\int (\partial_y r - z) \partial_y s + (\partial_z p + y) \partial_z s = 0, \quad s \in H^1(S(x))$$

(*) , (**) & (***) DAJU MODEL

$$\varphi' + f = 0$$

$$g' + t \times \varphi + l = 0$$

$$w' - Q H^T Q^T g = 0$$

$$u' + f \times w = 0$$

(JDBA LINEARIZIRANA)

ROBNI UVJETI (SUSTAV 1. REDA ZA 12 KINETIČKIH)

a) $u(0) = 0$
 $w(0) = 0$

UKLIJEŠTENI RUB

(6 UVJETA)

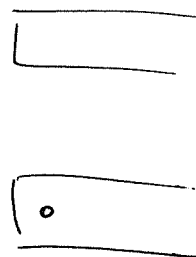
b) $g(0) = 0$
 $\varphi(0) = 0$

SLOBODAN RUB

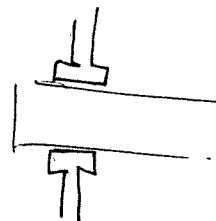
c) $u(0) = 0$
 $g(0) = 0$

ŠARNIR

d) $w(0) = 0$
 $\varphi(0) = 0$

UČLIJEŽEN

e) ELASTIČNE OPRUGE PODANE NA PROGLU ILI ROTACIJU

HEKAT JE DATIJA ZUBNA ZADACA S ROBNIM UVJETIMA

$$u(0) = w(0) = 0$$

$$\underline{p(e) = q(e) = 0}$$

HEKAT JE $v \in H^1(0, e)$, $v(0) = 0$ T.D. $v' + t \times w = 0$
 $w \in H^1(0, e)$, $w(0) = 0$

V PRILICU 1. JDBU, W PRILICU 2. JDBU, INTEGRIRAMO $\int_0^e dx$ I ZBROJIMO

$$\int_0^e p' \cdot v + f \cdot v + q' \cdot w + t \times p \cdot w + l \cdot w = 0$$

$$- \int_0^e p \cdot v' + \int_0^e f \cdot v - \int_0^e q \cdot w' + \int_0^e w \times t \cdot p + \int_0^e l \cdot w$$

$$- \int_0^e p \cdot (v' + t \times w) = \int_0^e q \cdot w' + \int_0^e f \cdot v + \int_0^e l \cdot w$$

$$\Rightarrow \int_0^e Q H Q^T w' \cdot w' = \int_0^e f \cdot v + l \cdot w$$

(SFA)

$$\forall (v, w) \in \mathcal{V} = \{ (v, w) \in H^1(0, e)^2 : v' + t \times w, v(0) = w(0) = 0 \}$$

SLABA FORMULACIJA

TEOREM

POSTOJI I JEDINSTVENO JE REŠENJE OD (SF)

DOZ:

\mathcal{U} JE HILBERTOV

BILINEARNOST, SIMETRIČNOST & NEPR. OD L.S

LINEARNOST I NEPR BESHE STRANE

KOERCITIVNOST:

$$\begin{aligned} \|u\|_{H^1}^2 + \|w\|_{H^1}^2 &\stackrel{\text{POINCARÉ}}{\leq} C \left(\|u'\|_{L^2}^2 + \|w'\|_{L^2}^2 \right) \\ &\leq C \left[\underbrace{\left(\frac{1}{2} \|u'\|_{L^2} + \epsilon \|w'\|_{L^2} \right)^2}_{\text{HAN}} + \|w'\|_{L^2}^2 \right] \\ &\leq C \|w'\|_{L^2}^2 = C \int w' \cdot w' \\ &\leq C \int_0^p \alpha w' \cdot \alpha w' \leq \tilde{C} \int_0^p \alpha w' \cdot \alpha w' \\ &\quad \uparrow \\ &\quad \text{UHF POT DEF!} \end{aligned}$$

OSTA POT DEF

ZA

$\Gamma_{23} \geq 0$

(DODATNA SIMETRIJA)

==

EVOLUCIJSKA JEDNAČBA MODELA ZAKRIVLJENOG ŠTAPA

$$\rho A u_{tt} + p' + f = 0$$

$$g' + t \times p + l = 0$$

$$w' - QH^{-1}Q^T g = 0$$

$$u' + f \times w = 0$$

+ R.U.

ρA - LITIJSKA
GUSTOĆA
ŠTAPA

g - VOLUMNA GUSTOĆA

A - PUNJINA
TORZIJNOG
PRESEKA

PRIPADNA SLABA FORMULACIJA : HAČI $(u, w) \in \dots$

$$\frac{d^2}{dt^2} \int_0^l \rho A u \cdot v + \int_0^l QH Q^T w' \cdot w' = \int_0^l f \cdot v + l \cdot w$$

$$\forall (v, w) \in \mathcal{U}$$

za R.U.

$$u(0) = w(0) = p(l) = q(l) = 0$$

$$E(t) = \int_0^l \rho A u_t^2 + \int_0^l QH Q^T w' \cdot w'$$

\uparrow KIN. \uparrow ELASTIČNA

UKUPNA
ENERGIJA

SVOJSTVENA ZADACA

$u(x, t) = u(x) T(t)$ s tim u slabu formulaciju

$$\frac{T''}{T} = - \frac{\int_0^l QH Q^T w' \cdot w'}{\int_0^l \rho A u \cdot v} = -\lambda$$

HAČI sve λ T.D. $\exists (u, w) \neq 0 \in \mathcal{U}$ T.D.

$$\int_0^l QH Q^T w' \cdot w' = \lambda \int_0^l \rho A u \cdot v \quad \forall (v, w) \in \mathcal{U}$$

2.2 JEDNADIŽBA ŠTAPA

PRETPOSTAVLJAMO RAVNINSKU DEFORMACIJU I RAVNI ŠTAP

$$\varphi(x) = x e_1 \quad \Rightarrow t = \varphi' = e_1$$

$$\Rightarrow u = e_2 \quad \Rightarrow Q = \underline{T}$$

$$b = e_3$$

$$u' \neq e_1 \times \omega = 0$$

$$u_1' = 0 \quad - \text{SLIJEDETI IZ NEPRODUKIVOSTI } u_1 = \text{const!}$$

$$u_2' - \omega_3 = 0 \quad \Rightarrow \omega_3 = u_2'$$

$$u_3' + \omega_2 = 0 \quad \Rightarrow \omega_2 = -u_3'$$

$$\Rightarrow \underline{g} = H \begin{pmatrix} \omega_1' \\ -u_3'' \\ u_2'' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mu K \omega_1' \\ -EI_3 u_3'' \\ EI_2 u_2'' \end{pmatrix}$$

$$\underline{g}' + e_1 \times \underline{p} \neq \underline{f} = 0$$

$$g_1' + l_1 = 0 \quad \Rightarrow (\mu K \omega_1')' + l_1 = 0 \quad \text{TORZIJA ŠTAPA (KAO NADETA ŽICA)}$$

$$g_2' - p_3 + l_2 = 0 \quad \Rightarrow p_3 = g_2' + l_2 = -(EI_3 u_3'')' + l_2$$

$$g_3' + p_2 + l_3 = 0 \quad p_2 = -g_3' - l_3 = -(EI_2 u_2'')' - l_3$$

$$\underline{p}' + \underline{f} = 0$$

$$p_1' + f_1 = 0$$

$$p_2' + f_2 = 0$$

$$p_3' + f_3 = 0$$

$$-(EI_2 u_2'')'' + l_3' + f_2 = 0$$

$$-(EI_3 u_3'')'' + l_2' + f_3 = 0$$

JEDNADIŽBA ZA
POPREČNE
POMAKE
(JEDNADIŽBA
ŠTAPA)

$$(EI u'')'' = f - p' \quad (\text{J.š})$$

Ako je u sredstvu koje se elastično opire

$$(EI u'')'' + bu = f - p'$$

HAP: u slobi ravnoteže za momente smo imali

$$q' + (t + u') \times p + \ell = 0$$

↑
zanemariti

no ako je $p \cdot t = a$ ima znanu vrijednost (napetost)

prema član $a u' \times e_1$

$$\text{Ako je } u = u_2 e_2 \Rightarrow a u' \times e_1 = a u_2' e_3 (-)$$

$$\Rightarrow q_3' + p_2 - a u_2' + \ell_3 = 0$$

$$\Rightarrow p_2 = -q_3' + a u_2' - \ell_3$$

(HAPETI STAP)

$$\Rightarrow -(EI_2 u_2'')' + (a u_2')' + f_2 - \ell_3' = 0$$

HAP:

$$p_2 = -(EI_2 u_2'')' \quad - \text{KONTAKTNA SILA } [x, e] \text{ NA } [0, x)$$

$$q_3 = EI_2 u_2'' \quad - \text{KONTAKTNI MOMENT}$$

$$w_3 = u_2' \quad - \text{ROTACIJA (INT.)}$$

$$u_2 \quad - \text{POMAK}$$

$$(EI u'')'' = f$$

$$u(0) = 0$$

$$u'(0) = 0 \quad (\Rightarrow) \quad \omega_3(0) = 0$$

UKLJESTEN L.K.

$$P_2(0) = 0$$

$$Q_3(0) = 0$$

SLOBODAN D.K.

$$-(EI u'')' \Big|_{x=l} = 0$$

$$EI u'' \Big|_{x=l} = 0$$

$$V = \{ v \in H^2(0, l) : v(0) = v'(0) = 0 \}$$

$$\int_0^l (EI u'')'' v = \int_0^l f \cdot v$$

$$- \int_0^l (EI u'')' v' + (EI u'')' v \Big|_0^l$$

$$\int_0^l EI u'' v'' - EI u'' v' \Big|_0^l$$

SLABA FORMULACIJA:

$$(SF\check{s}) \quad \left[\begin{array}{l} \text{NACI } u \in V \text{ T.D.} \\ \int_0^l EI u'' v'' = \int_0^l f \cdot v, \quad v \in V \end{array} \right]$$

TEOREM AKO JE $0 < I_{\min} = \min_{x \in [0, l]} I(x)$
 TADA ZADACA (SFS) IMA JEDINSTVENO RESENJE.

Doc. OČET IDMO NA LAX - MILGRAMA

$(V, \|\cdot\|_{H^2})$ JE HILBERTOV

$$\|v\|_{H^2}^2 = \|v\|_{L^2}^2 + \|v'\|_{L^2}^2 + \|v''\|_{L^2}^2$$

$$B(u, v) = \int_0^l EI u'' v'' \quad \text{--- BILINEARNA, SIMETRIČNA}$$

$$|B(u, v)| \leq C \|u''\|_{L^2} \|v''\|_{L^2} \leq C \|u\|_{H^2} \|v\|_{H^2} \Rightarrow \text{HER}$$

$$L(v) = \int_0^l f \cdot v$$

$$|L(v)| \leq \|f\|_{L^2} \|v\|_{L^2} \leq \|f\|_{L^2} \|v\|_{H^2} \Rightarrow \text{HER}$$

KOEFICIJENT ZA B :

$$B(u, u) = \int_0^l EI (u'')^2 \geq EI_{\min} \|u''\|_{L^2}^2$$

~~$\geq EI_{\min} C_P^2 \|u'\|_{L^2}^2 \geq EI_{\min} C_P^4 \|u\|_{L^2}^2$~~

POINCARÉ ZA u' $\geq \frac{1}{3} EI_{\min} \|u''\|_{L^2}^2 + \frac{2}{3} EI_{\min} C_P^2 \|u'\|_{L^2}^2$

$$\geq \frac{1}{3} EI_{\min} \|u''\|_{L^2}^2 + \frac{1}{3} EI_{\min} C_P^2 \|u'\|_{L^2}^2 + \frac{1}{3} EI_{\min} C_P^4 \|u\|_{L^2}^2$$

$$\geq C \|u\|_{H^2}^2$$

$$C = \min \{1, C_P^2, C_P^4\} \cdot \frac{1}{3} EI_{\min}$$

ZAD: IZVEDITE SLABU FORMULACIJU ZA P.U.

$$p_2(\epsilon) = p_0$$

$$g_3(\epsilon) = g_0$$

ANALIZIRAJTE TEOREM EGZISTENCIJE I JEDINSTVENOSTI

ZAD:

IZVEDITE SLABU FORMULACIJU I ANALIZIRAJTE EŠZ I JED.

ZA MODEL NAREDNOG ŠTAPA, MOŽE LI α BITI NEGATIVAN?
U OKRUGU TEORIJE

ZAD:

IZVEDITE SLABU FORMULACIJU I ANALIZIRAJTE EŠZ I JED.
ZA ŠARNIR NA OBA KRAJA

$$u(0) = u''(0) = u(\epsilon) = u''(\epsilon) = 0$$

ZAD:

FORMULIRAJTE EVOLUCIJSKU JEDNAČBU

ZAD:

FORMULIRAJTE SVOJSTVENU ZADACU

ZAD:

ANALIZIRAJTE SVOJSTVENU ZADACU ZA ŠTAP

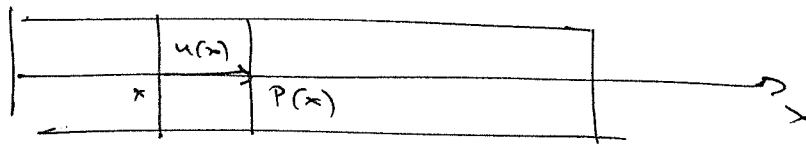
S UKLIJOSTENIM RUBOVIMA (IZRAČUNAJTE SU. VR I SU. VEKTORS)

ZAD:

ANALIZIRAJTE SVOJSTVENU ZADACU ZA ŠTAP SA ŠARNIROM NA
OBA KRAJA.

2.3. MODELI LONGITUDINALNOG POHAKA I TORZIJE

LONGITUDINALNI POHAK

$$x \longmapsto P(x)$$

HEDEF.

DEF.

$$P(x) = x + u(x)$$

POLOŽAJ

- $u'(x)$ MJERI RASTEŽANJE LOKALNO

$$\int_{x_1}^{x_2} u'(x) dx = u(x_2) - u(x_1)$$

- KOMPAKTNA SILA $g(x)$: SILA KOJOM $(P(x), P(e))$ RJEŠUJE NA $(P(0), P(x))$

- ← VANJSKA LINIJSKA GUSTOĆA SILE $f(x)$

- PRINCIP RAVNOSTEŽE:

$$g(x) - g(0) + \int_0^x f(y) dy = 0 \quad \text{INT}$$

$$g' + f = 0 \quad \text{DIF}$$

- ZAKON PONAŠANJA (HOOKOV ZAKON) $g(x) = a u'(x)$

$$a = EA$$

E - YOUNGOW MODUL

A - POUKUPINA POTREČNOG PRESJEKA

ORČENITO FUNKCIJE

MODEL : $(EAu')' + f = 0$

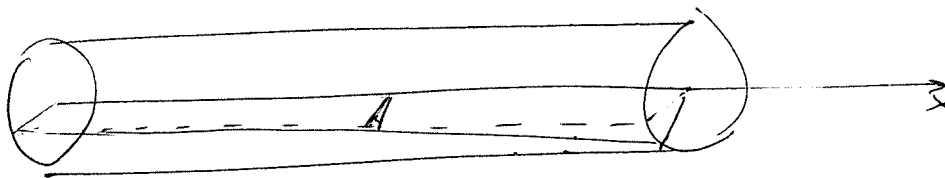
ROBNI UYGUŞ : $u(0) = u_0$ DIRICHLET

$u'(l) = q_0/EA$ NEUMANN

$u'(l) = \alpha u(l)$ ROBIN

MODEL İŞİTİ KAO ZA HARETU İÇU ... ANALİZA İŞİTİ

MODEL ZA TORZIJU

- $\phi(x)$ KUT ZAKRETA NA MJESTU x

- $\phi'(x)$ MJERA DEFORMACIJE

- $q(x)$ KONTAKTNI MOMENT

(x, l) DJELUJE NA $(0, x)$

- ZAKON TONJANJA

$$q(x) = \mu K \phi'(x)$$

μ - MODUL SHICANJA

K - KRUTOŞT TORZIJE

$$K = 2 \frac{D^4 \mu}{4} = \frac{D^4 \mu}{2}$$

$$= 2I$$

ZA KRUG

- LINIJSKI GUSTOŞA MOMENTA $\ell(x)$

$$q' + \ell = 0$$

$$(PK\phi')' + \ell = 0$$

- 51 -

2.4. TIMOŠENKOV MODEL ŠTAPA

- RUSKI INŽENJER, RADIO U ZAGREBU NA TEHNIČKOM FAKULTETU

- HEJADOVUJANI EULER (NAVIER) - BERKOULLJEVIM MODELOM

NESLAGANJE KOJ EKSPERIMENTAMA

$$\text{ENERGIJA (E-B)} = \frac{1}{2} \int_0^l EI (u'')^2 - \int_0^l f \cdot u$$

SUBSTITUCIJA: $w = u'$

$$\text{ENERGIJA (T)} = \frac{1}{2} \int_0^l EI (w')^2 + k_p A (u' - w)^2 - \int_0^l f \cdot u$$

- DOZVOLJENO JE DA $w \neq u'$

- REKALIBRIRANO S $k_p A$ ~~ZZ~~, k TIMOŠENKO SHEAR CORRECTION

- KADA JE $EI \ll k_p A L^2$ $\approx \frac{5}{6}$ ZA PRAVOKUTNIK

MODELI SU "JEDNAKI"

- BOLJE OPISUJE EKSPERIMENT ZA "DEBLJE" ŠTAPOVE

$$I \sim h^4$$

$$A \sim h^2$$

- HE SLJEDI IZ 3D KLASIČNE TEORIJE ELASTIČNOSTI